

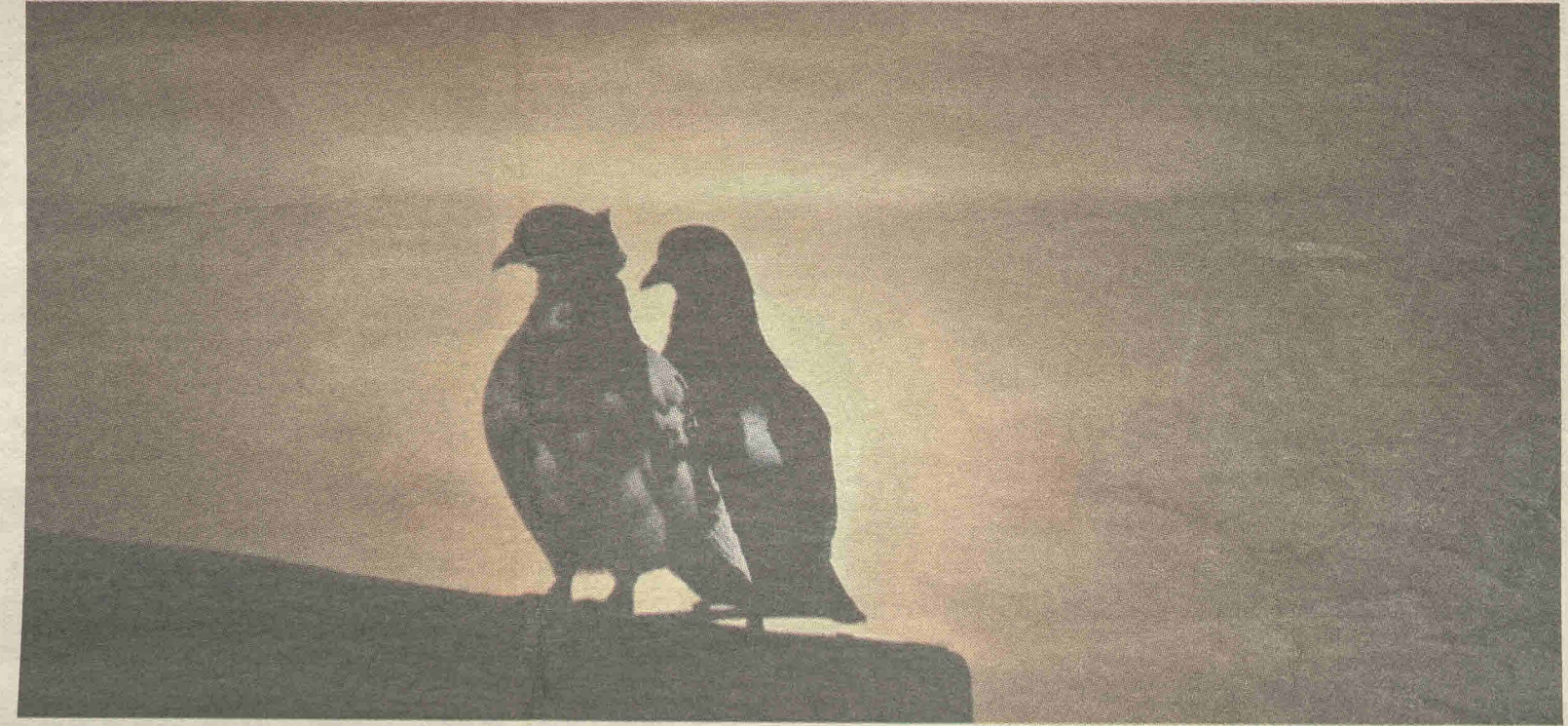
Όταν σφίγγουν το χέρι... σε κάνουν να ελπίζεις

ΓΡΑΦΕΙ Ο
ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΥΝΙΟΣ
kounios@alithia-news.com

Δεν βρίσκω λόγια, κάθε φορά που φτάνει στα χέρια μου, βιβλίο του Πανίκου Παιονίδη. Ούτως ή άλλως, έχω γράψει τόσες φορές για την πνευματική του ζωτικότητα, για τη λάμψη της σκέψης και της γραφής του που, ίσως, σε κάποιους, να φανεί ότι μυρηκάζω τα ίδια και τα ίδια.

Όμως, όταν αρχίζω να βουτώ στη θάλασσα της προσωπικής του λογοτεχνίας, ένα υπέροχο μείγμα έμπνευσης και ανάπτυξης, τότε συνειδητοποιώ ότι, για συγγραφείς όπως ο Παιονίδης, δεν στερεύουν τα λόγια. Πόσο μάλλον εδώ, στην τελευταία του συλλογή όπου, ως το γράψω με την πρώτη, οι χαρακτήρες του είναι οικείοι, ζωντανοί, αληθινοί, ατόφιοι, καθαροί σαν το νερό της πηγής. Ναι, και με τις μικρές τους ιδιοτροπίες, ναι, και με τα μεγάλα τους κουσούρια, αλλά, μας αρέσει να χι, επίγειοι Θεοί δεν υπάρχουν. Ούτε υπήρξαν ποτέ.

Παίρνει, λοιπόν, από το χέρι τους ήρωές του και τους βγάζει βόλτα: στην Επίχωση, στο Μώλο, σε μια αμμουδιά του Αιγαίου, στη Σόφια, σεδρομάκια με όνειρα, σε όνειρα μεδρομάκια. Τους παραχωρεί απόλυτη ελευθερία έκφρασης, προφανώς επειδή γνωρίζει ότι η λογοκρισία είναι το θερμοκήπιο της φήμωσης. Αστειεύεται μαζί τους, τους πειράζει και τον πειράζουν, γελά με τις σκανταλιές τους, δακρύζει με τις πίκρες τους, αφηγείται χαμούς που τον σημάδεψαν και, σχεδόν

πάντα, σε ένα φιλόξενο παγκάκι χαράζει τα συναισθήματά του και τα συναισθήματά τους. Ακόμη, τους σφίγγει το χέρι για να τους

του ανθρώπου να παλεύει με τα κύματα του χρόνου και να γουργουρίζει, σαν περιστέρι, όταν πάνε να τον κλέψουν στο ζύγι - είτε

συχνά, να ζηλεύεις, ένα ποτάμι αναμνήσεων που και όταν βογκάει το κάνει μελωδικά.

Τα διηγήματα του Πανίκου Παιονίδη μοιάζουν με φιλικά κτυπήματα στην πλάτη. Με θεραπευτικά βλέμματα. Με φιλία που αφήνουν πίσω τους τη γλύκα της ανθρωπιάς, της γενναιοδωρίας, της κομψότητας αλλά, εκεί που χρειάζεται, και την αλμύρα της διάψευσης, της αγωνίας, της απογοήτευσης. Μα τι νομίζατε, δηλαδή; Και η ζωή ένα διήγημα είναι που φτερουγίζει, σαν περιστέρι ειρήνης, μέσα στις παλάμες του Πανίκου Παιονίδη.

Ο Πολύκαρπος δεν είχε κανέναν άλλο, εκτός από τα περισσότερα του. Ξέρουν τα άπιαστα επακριβώς τον τόπο και την ώρα, που θα πάρει τη θέση του στο παγκάκι του μικρού πάρκου ο γέρος

δώσει θάρρος, αποδεκατίζει μοιρολατρικές θεωρίες περί γήρατος, υποστηρίζει, με άφραστο καλλογική δεινότητα, τη δύναμη

της καθημερινότητας, είτε της κοσμοθεωρίας, Ωραίες εικόνες, συμπαθέστατα πρόσωπα, μνήμες που σε κάνουν,

Σήμερα ήταν η μέρα του ταβλιού με τον Στέλιο

Τον έφερε δυο φορές τη βδομάδα, το πρωί στις δέκα, η κόρη του και τον ξεφόρτωνε μπροστά στην πόρτα του, μαζί μ' ένα σακούλι λιχουδιές, αλμυρά, ελιόπιτες, αναψυκτικά. Καλή της διάθεση, φυσικά. Της το 'πε ο Νικόλας πως δεν έπρεπε, είχε, δόξα τω Θεώ, απ' όλα στο σπίτι, να 'ταν καλά ο γιος του, γέμιζε συνεχώς το ψυγείο. Μέχρι και μύρτες, αν και τελευταία τις σταμάτησε.

Ερχόταν λοιπόν στις δέκα και τον έπαιρνε και πάλι, γύρω το μεσημέρι. Η βεράντα τότε γέμιζε με φωνές, κτυπήματα άγρια του ταβλιού, μέχρι και ζητωκραυγές. Ήταν κι οι δυο τους καλοφωναρηδες, σχολιάζαν την κάθε ζαριά, την κάθε κίνηση, ήταν οι αφεντάδες του μικρού δρόμου απ' όπου σπάνια περνούσαν αυτοκίνητα κι ακόμα πιο σπάνια άνθρωποι. Οι μόνοι θεατές των ταυρομαχιών τους ήταν οι δυο Σπριτανκέζες των αντικρινών σπιτιών, που φρόντιζαν να βρίσκονται την ίδια ώρα με τη σκούπα στο χέρι, στις δικές τους βεράντες.

Τον έφαγα, ακουγόταν κάποια στιγμή η ιαχή του Νικόλα. Τον έσκισα, ακουουθούσε κατά πόδας η ιαχή του Στέλιου, πιο βροντερή αυτή τη φορά (σελίδα 18).

Παιδί ενός κατώτερου Θεού

Όρα τώρα παρακολουθεί τη βροχή να πέφτει μαλακά αι να χαϊδεύει τα δέντρα, τα λουλούδια, το πλακόστρωτο της βεράντας. Στην κουζίνα είναι ζεστά, η πολυθρόνα του με τα πολλά μαξιλάρια άνετη. Πλάι του στο τραπέζι το τσάι, η μπουκάλια με το νερό, το τετράδιο, το στυλό και το τηλεχειριστήριο της τηλεόρασης. Η Ρόζα φροντίζει για τα πάντα. Κι όταν δεν στριφογυρίζει τριγύρω του, κάθεται σ' ένα σκαμνάκι στον διάδρομο κι αφουγκράζεται. Η Ρόζα είναι Σπριτανκέζα και είναι κάποιας ηλικίας. Έχει μεγάλα παιδιά με δικές τους οικογένειες και είναι αυτές τις οικογένειες που προσπαθεί να συντηρήσει με το ισχνό της κομπόδεμα. Όταν χήρεψε ο δάσκαλος - έτσι φωνάζουν όλοι τον Αντρέα - η μοναχοκόρη του βάλθηκε να βρει γυναίκα. Που θα λειτουργούσε, αν ήταν δυνατό, και σαν νοσοκόμα. Και εντελώς τυχαία βρέθηκε η Ρόζα που πρόσεχε μια γετόνισσα, που ήταν σοβαρά άρρωστη

και, τελικά, πέθανε. Ο πατέρας της είχε αντιδράσει στην αρχή, ήταν πολύ δεμένος με τη μακαρίτισσα και δεν ήθελε άλλη καθημερινή παρουσία κοντά του. Η κόρη του όμως, που ήξερε καλά τον πατέρα και γνώριζε πως δεν θα τα βγαζε πέρα μόνος, επέβαλε τη Ρόζα κι ο Αντρέας δεν το μετάνιωσε που είχε δώσει τη συγκατάθεσή του.

Στην αρχή ούτε που ένωθε την παρουσία της. Εκινείτο αθόρυβα, αμίλητη σαν σκιά. Κι όταν δεν σφουγγαριζε, δεν ξεσκόνιζε, δεν μαγειρεύε, καθόταν σ' ένα σκαμνάκι και κοίταζε, με τα μεγάλα της σκούρα μάτια, που απέπνευαν πραότητα και καλοσύνη. Ο Αντρέας τα βλεπε όλ' αυτά και δεν ένωθε καλά. Ήταν ευαίσθητος άνθρωπος και σε καμιά περίπτωση δεν βολευόταν στη σχέση αφέντης-δούλος. Παρακαλούσε τη Ρόζα να κάθεται μαζί του στο τραπέζι την ώρα του φαγητού και το βράδυ της ζητούσε να καθίσει πλάι του για να δει τηλεόραση (σ.σ. 38-39).